

3. Wyniki badań powinny być przedstawione miejscowym społecznościom w sposób nietechniczny i tam gdzie to tylko możliwe przetłumaczone na lokalne języki. Kopie sprawozdań z badań i inne odnośne materiały powinny zostać udostępnione miejscowym społecznościom.

4. Odnosnie anonimowości, publikacje powinny zawsze powoływać się na formalną zgodę uczestników i uwzględnić tych, którzy wnieśli swój wkład do projektu badawczego.

5. Badacz musi szanować miejscowe tradycje kulturalne, języki i wartości. Należy starać się o włączenie do badań miejscowej i tradycyjnej wiedzy oraz doświadczeń i o uznanie zasady własności kulturalnej.

6. Należy starać się o dostarczenie miejscowej ludności znaczących doświadczeń, szkolenia i możliwości gospodarczych.

7. W przypadkach kiedy jednostki lub grupy dostarczają informacji o charakterze poufnym, ich anonimowość musi być zapewniona zarówno w oryginalnym wykorzystaniu danych, jak też w ich zdeponowaniu na przyszły użytek.

8. Badania ludzi należy podejmować tylko z poszanowaniem ich prywatności i godności. Ich osoby muszą pozostać anonimowe, chyba że zgodzą się na swoją identyfikację. Jeżeli nie można zapewnić anonimowości, należy osoby poinformować o możliwych skutkach ich zaangażowania w badaniach.

9. Wszelkie badania z udziałem dzieci muszą być w pełni uzasadnione i nigdy nie mogą być podejmowane bez zgody dzieci i ich rodziców lub prawnych opiekunów.

10. Miejsca uświęcone, materiały kulturalne i ludzkie szczątki nie mogą być zakłócone ani usuwane bez właściwej zgody lokalnej i zgodnie z międzynarodowymi, krajowymi i lokalnymi prawami oraz przepisami.

Wiesław Ziaja

Uniwersytet Jagielloński

Instytut Geografii

31-044 Kraków, ul. Grodzka 64

**INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON GLACIERS
AND THE GLACIATED LANDSCAPE
Kiruna, 17—20 VIII 1998**

W dniach od 17 do 20 sierpnia 1998 r. odbyło się w Kirunie Międzynarodowe Sympozjum o Lodowcach i Zlodowaconym Krajobrazie. Organizatorem Sym-

pozjum było Międzynarodowe Towarzystwo Glacjologiczne (*International Glaciological Society* — IGC). Współorganizatorami były: Centrum Badawcze Oddziaływania Klimatu (*Climate Impacts Research Centre* — CIRC) Instytutu Badań Środowiska i Kosmosu (*Environmental and Space Research Institute* — MRI), Zakład Geografii Fizycznej Uniwersytetu w Sztokholmie oraz Miasto Kiruna. W Sympozjum wzięły udział 93 osoby, nie licząc osób towarzyszących, z 18 państw (Australia, Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Holandia, Japonia, Kanada, Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Polska, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy), w tym jedna osoba z Polski (W. Ziaja).

W ciągu czterech dni Sympozjum zaprezentowano 102 referaty i postery (w tym jeden polski), które objęły szeroki wachlarz zagadnień glacjologicznych i pokrewnych.

Kolejne sesje referatów następowały po sobie, dzięki czemu każdy uczestnik Sympozjum miał możliwość wysłuchania wszystkich wystąpień. We wprowadzeniu przedstawiono stan badań glacjologicznych na obszarze ojczystym gospodarzy Sympozjum — w Szwecji, a także w całej Skandynawii. Pierwsze trzy sesje pt. *Interpretacja krajobrazów zlodowaconych* objęły zarówno ogólne wykłady o ostatnich dwóch deglacjach półkuli północnej jak i bardziej szczegółowe referaty o wpływie zlodowaceń na krajobraz różnych obszarów, w tym współcześnie niezlodowaconych. Następne trzy sesje pt. *Tworzenie, przekształcanie i przetrwanie form subglacialnych* dotyczyły głównie geomorfologii glacialnej różnych obszarów zlodowaconych w plejstocenie. Natomiast na sesji pt. *Zróźnicowanie termalnego reżimu lodowców i czas lodowych* omawiano głównie obszary współcześnie zlodowacone. Dwie ostatnie sesje nosiły tytuły trudne do oddania po polsku: *Wet base/cold base flow regimes of glaciers and ice sheets* (2 referaty) i *Ice-substrate interaction* (4 referaty). Ponad 40 prac przedstawiono w formie posterów dostępnych przez cały czas Sympozjum.

W trzecim dniu Sympozjum odbyła się wycieczka do głębinowej kopalni rud żelaza w Kirunie oraz do pobliskiego lapońskiego osiedla hodowców reniferów Máttaráhkká, będącego równocześnie lokalnym ośrodkiem turystycznym. Wieczorem uczestnicy Sympozjum byli podejmowani przez Burmistrza Kiruny uroczystym bankietem, którego dużą atrakcją stanowiły piękne pieśni lapońskie w wykonaniu uznanej artystki ludowej.

Przedsympozjalna wycieczka do Stacji Badawczej Tarfała, przy największym lodowcu Szwecji, nie odbyła się ze względu na pogodę. Znacznie lepiej wypadła 3-dniowa wycieczka posympozjalna w okolice Kiruny, Abisko i Narwiku.

Warto podkreślić, że znakomita organizacja i wyjątkowo ciepła atmosfera Sympozjum były zasługą Brytyjczyków — członków zarządu IGC z Sekretarzem Generalnym C.S.L. Ommanney na czele — oraz Szwedów z lokalnego komitetu organizacyjnego, na czele którego stał Per Holmlund.

Posympozjalne artykuły zostaną wydane w serii *Annals of Glaciology* (28, 1999).

Wiesław Ziaja

Uniwersytet Jagielloński

Instytut Geografii

31-044 Kraków, ul. Grodzka 64

POLAR ASPECTS OF GLOBAL CHANGE TROMSØ, 24—28 VIII 1998

W dniach od 24 do 28 sierpnia 1998 r. odbyło się w Tromsø Międzynarodowe Sympozjum „Polarne aspekty zmiany globalnej”. Głównymi sponsorami Sympozjum były: Międzynarodowy Arktyczny Komitet Naukowy (*International Arctic Science Committee* — IASC) i Komitet Naukowy Badań Antarktycznych (*Scientific Committee on Antarctic Research* — SCAR). Współsponsorami były: Europejskie Biuro Polarne, Nordycka Rada Badań Naukowych, Uniwersytet w Tromsø, Komisja Badań Naukowych na Grenlandii, Międzynarodowe Towarzystwo Glaciologiczne, Arktyczny Program Monitoringu i Waloryzacji (*Arctic Monitoring and Assessment Programme* — AMAP), Program Badań Klimatu Światowego (*World Climate Research Programme* — WCRP) — Studium Systemu Klimatu Arktycznego (*Arctic Climate System Study* — ACSYS), Międzynarodowe Centrum Badań Arktycznych (*International Arctic Research Center* — IARC). Głównym organizatorem Sympozjum był Norweski Instytut Polarny (*Norsk Polarinstitutt*), świeżo przeniesiony z Oslo do Tromsø. W Sympozjum uczestniczyło około 250 osób, nie licząc osób towarzyszących, z 25 państw (Argentyna, Australia, Austria, Belgia, Chile, Chiny, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Holandia, India, Islandia, Japonia, Kanada, Korea Płd., Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Polska, Rosja, Stany Zjednoczone, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy), w tym pięć osób z Polski (P. Głowacki, M. Górski, B. Lefauconnier, J. Piechura, W. Ziaja).

W ciągu czterech dni Sympozjum zaprezentowano 142 referaty i postery, w tym trzy polskie (P. Głowacki, M. Górski, W. Ziaja) oraz dwa między-